

Huntington, 10 anys després (per Albert Punsola)

15/05/2006

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Hi ha diferents estratègies per poder superar el desencís provocat pels esdeveniments polítics nacionals. Una de les més recomanables és dirigir l'atenció a un àmbit més ampli. Aquesta actitud ens permetrà descobrir que les nostres baralles internes són com la brisa d'un ventilador de butxaca, comparades amb els huracans dels moviments

mundials. Ha passat força inadvertida la recent traducció al català d'una obra que, des que va aparèixer el 1996, ha estat discutida i atacada. En altres paraules: no ha deixat indiferent ningú. Es tracta d'*El xoc de civilitzacions i el nou ordre mundial* de Samuel P. Huntington. Llegir-la és molt interessant per diverses raons però potser la primera és per comprovar com, un cop més, en aquest país hi ha una afició desmesurada a parlar d'allò que s'ha conegut indirectament. El llibre de Huntington ha circulat per aquestes terres com un espectre, sota l'etiqueta de ser una apologia de l'ideari del president Bush, amb uns Estats Units que dirigeixen Occident cap a una conquesta neoimperialista del món. **Observació imprecisa** Després d'explicar la seva tesi sobre el paper de les civilitzacions en

les relacions internacionals, Huntington arriba a conclusions transcendentals. Una és que Occident ha d'abandonar les seves pretensions de ser la civilització amb majúscules que porta en exclusiva els valors universals i ha de renunciar a imposar-los a la resta de la humanitat. L'altra conclusió és que els requisits per a una bona convivència entre civilitzacions en el futur passen perquè cada gran àrea - Occident, Món Ortodox, Islam, Xina, Índia, etc- aprofundeixi en els seus valors, no per oposar-los als dels altres, sinó per buscar els elements comuns, el que l'autor anomena moralitat mínima tènue, derivada de la condició humana. Si aquesta idea no concorda amb l'aliança de civilitzacions proposada pel president espanyol Zapatero -per cert, objecte de burla constant en determinats mitjans de comunicació- com a mínim se li assembla molt. Els assagistes anglosaxons solen ser freds en les seves anàlisis i per això són tan lúcids i sovint tan antipàtics sota el prisma llatí. Huntington dedica unes pàgines a explicar perquè l'Islam ens sembla tan agressiu. L'explicació no és altra que l'extrema similitud de la seva civilització amb la nostra pel que fa a una persistent voluntat d'imposar les pròpies creences i costums als altres. El que no suportem d'ells és allò que sempre hem fet nosaltres: lluitar contra els infidels, marginar les dones, imposar les llengües que creïem superiors front a les inferiors i mil exemples més. El xoc de civilitzacions ha anat guanyant credibilitat amb els anys. Els fets han corroborat les tesis de Huntington. Quan va aparèixer l'obra, la guerra dels Balcans era un exemple paradigmàtic del que es descrivia en el llibre però, d'aleshores ençà, l'evolució dels principals punts de fractura del món -Caucas, Pakistan-Índia, Orient Mitjà, Sudan- no fa més que refermar que hi ha alguna cosa més que una pugna pels recursos en els conflictes i també que les ideologies, com a construccions abstractes i transversals als grans grups culturals, es dil·lueixen cada dia que passa. La crítica més forta que es pot fer a Huntington és que no desenvolupi la conclusió a la que arriba. Recomana, com hem dit, una recerca del punt de trobada entre civilitzacions però aleshores ja plega i nosaltres tanquem el llibre. Tanmateix, és justament aquí quan es plantegen els problemes que cal resoldre! En absència d'un model universal hegemònic, el món es torna un lloc més incert que mai. Per exemple, l'àrea de civilització xinesa cada cop marca amb més convicció el seu propi ritme mentre disminueixen les possibilitats d'interferència per part de qualsevol altra potència. Es pot renyar a Cuba pels drets humans però a Xina pràcticament ja no. Si apliquem aquest esquema a la sostenibilitat passa el mateix. Els costos del desenvolupament xinès cada vegada ens afecten més, com a humanitat, i alhora cada vegada hi tindrem menys a dir. El món de coexistència de les civilitzacions sense

intervenir les unes en les altres dóna cobertura a les tesis expressades pel president de l'Iran en un discurs en defensa de l'energia nuclear: 'per què ens la tenen que negar a nosaltres quan ells l'han feta servir com han volgut?' No pot tenir més raó encara que en aquest cas concret la perd immediatament quan manifesta una agressivitat brutal contra Israel demanant 'esborrar aquest país del mapa'. Però, la primera frase, si deixem de pensar en el cas particular de l'Iran, és vàlida com a reflexió general en el sentit que Occident té dificultats, no només materials, sinó ètiques per assenyalar el suposat bon camí. Quina ironia que ara que el capitalisme occidental, estès ja per tot el món, comença a plantejar-se tímidament les qüestions dels límits i de millor gestió dels recursos, vegi reduïda la seva capacitat d'influència en aquest aspecte. És cert que iniciatives en la línia sostenible en trobem en abundància a l'Àfrica i a l'Amèrica Llatina. Però en les civilitzacions asiàtiques, com la xinesa o la japonesa, la laboriositat és primordial i la força productiva ha estat i continua sent un instrument per reforçar l'autoestima. El Japó ha sublimat la seva desfeta militar de 1945 amb 60 anys de superproductivitat i hiperconsumisme. La Xina -nom que en xinès significa l'imperi central- està fent ús de l'economia en un sentit similar en funció dels seus propis objectius, en aquest cas amb l'obsessió de recuperar la primacia del passat. Amb aquesta identificació entre creixement i poder, qualsevol missatge estranger que adverteixi sobre les distorsions ambientals, per exemple, de grans projectes hidràulics com l'embassament de les tres gorges, és rebutjat com a una interferència malintencionada i intolerable que l'únic que pretén és frenar l'avenç del país. Al cap i a la fi no han fet els Estats Units els embassaments que els ha donat la gana en els grans rius de Nord-Amèrica? Si apostem per un món on cada gran civilització tingui la seva autonomia, haurem d'exposar-nos a la presa de decisions que no ens agradaran. Pensem-ho a la inversa: els altres han estat exposats durant segles a les nostres decisions. Quina llàstima que Huntington no sigui capaç d'aprofundir en el comú denominador, ni dir-nos amb detall en què consisteix la tènue moral que ve de la condició humana. Perquè aquesta és la única sortida.

MÉS LLUM: secció quinzenal

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/huntington-10-anys-despres-per-albert-punsola>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/huntington-10-anys-despres-per-albert-punsola>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))